

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การพัฒนาแผนการดูแลทางคลินิกสำหรับการป้องกันและควบคุม
การแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลทั่วไป

ผู้เขียน

นางศศิประภา ตันสุวัฒน์

ปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. วิลาวัณย์ พิเชิธรเสถียร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. อริวรรณ กลั่นกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในแผนกผู้ป่วยนอก อาจมีผลทำให้นุคลากรสุขภาพและ
ผู้รับบริการอื่น ๆ อาจติดเชื้อวัณโรคได้ การวิจัยเชิงพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการดูแล
ทางคลินิกสำหรับการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาล
ทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ บุคลากรสุขภาพ ที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอก จำนวน 59 คน
ประกอบด้วย จุดคัดกรองวัณโรค ห้องตรวจผู้ป่วยนอก แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ห้องเอกซเรย์
และคลินิกวัณโรค และทดลองใช้แผนการดูแลทางคลินิกกับกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการที่สงสัยว่าเป็น
วัณโรคปอดที่เข้ารับการตรวจรักษาในแผนกผู้ป่วยนอก จำนวน 10 คน การพัฒนาแผนการดูแลทาง
คลินิกในการวิจัยนี้ ใช้แนวคิดของเซอร์ทรี 3 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์
การออกแบบแผนการดูแลทางคลินิก และการทดลองปฏิบัติตามแผนการดูแลทางคลินิก เครื่องมือที่
ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามความคิดเห็นของ
บุคลากรสุขภาพต่อการใช้แผนการดูแลทางคลินิก ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ .81 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
เชิงพรรณนา และการจัดกลุ่มคำตอบ

ผลการวิจัยพบว่า แผนการดูแลทางคลินิกสำหรับการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ
วัณโรคในแผนกผู้ป่วยนอกประกอบด้วยการปฏิบัติในเรื่อง การคัดกรองวัณโรค การใส่หน้ากาก N 95 การ

แยกผู้ป่วย การทำความสะอาดมือ การส่งต่อผู้ป่วยระหว่างหน่วยงาน การจัดสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน การให้คำแนะนำผู้ป่วยและญาติ และการสนับสนุนผู้ป่วยปิดปาก-จมูก กระจายพิษและถุงใส่ขยะให้ผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสุขภาพส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าแผนการดูแลทางคลินิกนี้มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง เหมาะสมที่จะใช้ปฏิบัติในหน่วยงาน เนื้อหาแผนการดูแลทางคลินิกมีความชัดเจนและมีความสะดวกในการนำไปปฏิบัติ

การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะให้นำแผนการดูแลทางคลินิกเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคนี้ไปใช้ในแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลทั่วไปต่อไป

Independent Study Title Development of a Clinical Pathway for Prevention and Control of Tuberculous Transmission in Outpatient Department at a General Hospital

Author Mrs.Sasiprapa Tansuwat

Degree Master of Nursing Science (Infection Control Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Wilawan Picheansathian Advisor

Associate Professor Dr. Areewan Klunklin Co-advisor

ABSTRACT

Tuberculosis transmission in the outpatient department (OPD) is possibly be the cause of tuberculosis infection among health care personnel and other clients. This developmental research study aimed to develop a clinical pathway for prevention and control of tuberculous transmission in the OPD at a general hospital. Study samples included fifty-nine health care personnel who worked in the following OPD areas: screening area, outpatient room, emergency department, X-ray, and the tuberculosis clinic. Ten suspected pulmonary tuberculosis clients received service at the OPD and were included in the test using the clinical pathway implementation process. The process for developing clinical pathway based on the framework of Cheah. Three development steps were included: 1) assessing and analyzing the situation, 2) designing the clinical pathway, and 3) testing the implementation of clinical pathway. The data collection instruments consisted of a demographic data record form and questionnaire assessing for opinions of health care personnel towards the use of the clinical pathway. The content validity of the questionnaire was examined by 5 experts and the content validity index was .81. Data were analyzed using descriptive statistics and data categorization.

The results revealed that clinical pathway for prevention and control of tuberculous transmission in outpatient department included: screening for tuberculosis, N 95 mask utilization, patient isolation, hands hygiene, proper transfer of patient between units, environmental management, education for patients and their families, and providing surgical masks, face napkin and trash bags to the patients. Most health care personnel agreed that this clinical pathway was feasible and appropriate to be implemented in the unit. The content of clinical pathway was clear and able to be applied.

This research suggests that this clinical pathway for prevention and control of tuberculous transmission should be routinely implemented in outpatient department at general hospitals.